

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี” ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น ๕ ตอน ดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ ๒ ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

๔.๒ ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

๔.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

๔.๔ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕
P	หมายถึง	ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
df	หมายถึง	ชั้นของความเป็นอิสระ
SS	หมายถึง	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน

๔. ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
๑.๑ ชาย	๑๔๑	๓๘.๑
๑.๒ หญิง	๒๒๙	๖๑.๙
รวม	๓๗๐	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
๒.๑ ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๔๑	๑๑.๑
๒.๒ ๒๐-๒๙ ปี	๗๔	๒๐.๐
๒.๓ ๓๐-๓๙ ปี	๗๑	๑๙.๒
๒.๔ ๔๐-๕๙ ปี	๑๔๗	๓๙.๗
๒.๕ ๖๐ ปีขึ้นไป	๓๗	๑๐.๐
รวม	๓๗๐	๑๐๐.๐
๓. ระดับการศึกษา		
๓.๑ ประถมศึกษา	๙๓	๒๕.๑
๓.๒ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า	๓๐	๘.๑
๓.๓ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	๙๘	๒๖.๕
๓.๔ ปวส. หรือ อนุปริญญา	๕๔	๑๔.๖
๓.๕ปริญญาตรี	๘๑	๒๑.๙
๓.๖ ปริญญาโท	๑๐	๒.๗
๓.๖ ปริญญาเอก	๔	๑.๑
รวม	๓๗๐	๑๐๐.๐
๔. อาชีพ		
๔.๑ ข้าราชการ	๖๙	๑๘.๖
๔.๒ พนักงานเอกชน	๖๔	๑๗.๓
๔.๓ รัฐวิสาหกิจ	๑๗	๔.๖

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๔.๔ ค้าขาย	๕๔	๑๔.๖
๔.๕ เกษตรกร	๗๗	๒๐.๘
๔.๖ ธุรกิจส่วนตัว	๓๘	๑๐.๓
๔.๗ อื่นๆ	๕๑	๑๓.๘
รวม	๓๗๐	๑๐๐.๐
๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
๕.๑ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖๕	๔๔.๖
๕.๒ ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท	๗๗	๒๐.๘
๕.๓ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๖๖	๑๗.๘
๕.๔ ๒๐,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาท	๒๘	๗.๖
๕.๕ มากกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท	๓๔	๙.๒
รวม	๓๗๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๖๑.๙) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ ๓๘.๑) ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ ๓๐-๓๙ ปี (ร้อยละ ๓๙.๗) รองลงมาคืออายุ ๒๐-๒๙ ปี (ร้อยละ ๒๐.๐) ตามลำดับ อายุ ๓๐-๓๙ ปี (ร้อยละ ๑๙.๒) และอายุ ต่ำกว่า ๒๐ ปี (ร้อยละ ต่ำกว่า ๒๐ ปี) และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (๑๐. ๐) ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (ร้อยละ ๒๖.๕) รองลงมา คือระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ ๒๕.๑) ตามลำดับ ระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรี (ร้อยละ ๒๑.๙) และ ระดับการศึกษาชั้น ปวส. หรือ อนุปริญญา (ร้อยละ ๑๔.๖) และ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า (ร้อยละ ๘.๑) และระดับการศึกษาชั้นปริญญาโท (ร้อยละ ๒.๗) และระดับการศึกษาชั้นปริญญาเอก (ร้อยละ ๑.๑) ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร (ร้อยละ ๒๐.๘) รองลงมาคือ อาชีพ ข้าราชการ (ร้อยละ ๑๘.๖) ตามลำดับ อาชีพ พนักงานเอกชน (ร้อยละ ๑๗.๓) และ อาชีพค้าขาย (ร้อยละ ๑๔.๖) และ อาชีพอื่นๆ (ร้อยละ ๑๓.๘) และ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ ๑๐.๓) และ อาชีพรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ ๔.๖) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน คือ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๔๔.๖) รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท บาท (ร้อยละ ๒๐.๘) และ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๑๗.๘) และ มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๙.๒) และมีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๗.๖)

ตอนที่ ๒ ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการให้การศึกษา ด้านการเผยแผ่ธรรมะ ด้านการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ใน อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. ด้านการให้การศึกษา	๓.๔๒	๑.๐๔๙	ปานกลาง
๒. ด้านการเผยแผ่ธรรมะ	๓.๔๙	๑.๐๑๒	ปานกลาง
๓. ด้านการพัฒนาชุมชน	๓.๓๗	๑.๐๓๙	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	๓.๔๒	๑.๐๑๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผลวิเคราะห์ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๔๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับหนึ่ง ด้านการเผยแผ่ธรรมะ ($\bar{x} = ๓.๔๙$) อันดับสอง ด้านการให้การศึกษาอยู่ ($\bar{x} = ๓.๔๒$) อันดับสาม ด้านการพัฒนาชุมชน ($\bar{x} = ๓.๓๗$)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการให้การศึกษา

ด้านการให้การศึกษา	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑. ให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรภายในวัดโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๕๙	๑.๑๘๗	มาก
๒. ให้การศึกษาแก่คฤหัสถ์ที่อาศัยอยู่ในวัดโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๙	๑.๑๔๘	ปานกลาง
๓. ให้การศึกษาแก่นักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๕๗	๑.๑๓๔	มาก
๔. ให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่วไปโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๖	๑.๑๕๔	ปานกลาง
๕. จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาที่สนองตอบต่อการพัฒนาชุมชน	๓.๔๑	๑.๑๔๕	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

ด้านการให้การศึกษา	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๖. จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการฝึกงานและอาชีพแก่คนว่างงาน	๓.๒๗	๑.๑๗๕	ปานกลาง
๗. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	๓.๓๗	๑.๑๗๖	ปานกลาง
๘. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓.๔๑	๑.๑๕๙	ปานกลาง
๙. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่คนในชุมชน	๓.๓๓	๑.๒๐๗	ปานกลาง
๑๐. จัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการพัฒนาชุมชนขึ้นในวัด	๓.๓๔	๑.๑๕๘	ปานกลาง
๑๑. จัดตั้งห้องสมุดหรือที่อ่านหนังสือภายในวัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน	๓.๓๒	๑.๒๒๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผลวิเคราะห์หีบหบาทระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการให้การศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = ๓.๔๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๑ “ให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรภายในวัดโดยมีการ ” ($\bar{x}$ = ๓.๕๙) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๓ “ให้การศึกษาแก่นักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ” ($\bar{x}$ = ๓.๕๗) อันดับสาม ข้อคำถามที่ ๒ “ให้การศึกษาแก่คฤหัสถ์ที่อาศัยอยู่ในวัดโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ” ($\bar{x}$ = ๓.๔๙)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการเผยแผ่ธรรมะ

ด้านการเผยแผ่ธรรมะ	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑๓. เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในวันฉัตรมงคล (วันพระ ๘ ค่ำ, ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ) โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๖๕	๑.๑๓๘	มาก
๑๔. เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๕๖	๑.๑๑๘	มาก

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๑๕. เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ และสงกรานต์ เป็นต้นโดยมีการสวดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	๓.๕๙	๑.๑๔๒	มาก
๑๖. เผยแผ่ธรรมะด้วยการเทศนาในงานบุญต่างๆ โดยมีการสวดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๕๑	๑.๑๔๘	มาก
๑๗. เผยแผ่ธรรมะด้วยการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงตามสถานีวิทยุต่างๆ โดยสวดแทรกเนื้อหาด้านการพัฒนาชุมชน	๓.๕๘	๑.๑๙๖	มาก
๑๘. เผยแผ่ธรรมะด้วยการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยมีการสวดแทรกเนื้อหาด้านการพัฒนาชุมชน	๓.๔๔	๑.๒๐๗	ปานกลาง
๑๙. เผยแผ่ธรรมะและข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนทั้งทางหอกระจายข่าว โดยมีการสวดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๓๘	๑.๑๕๒	ปานกลาง
๒๐. จัดให้มีการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนโดยสวดแทรกกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๖	๑.๑๕๒	ปานกลาง
๒๑. จัดให้มีการบวชนกขัมมะโดยสวดแทรกกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๓๗	๑.๑๒๐	ปานกลาง
๒๒. จัดให้มีการอบรมค่ายพุทธบุตรโดยสวดแทรกกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๒	๑.๐๘๕	ปานกลาง
๒๓. จัดให้มีการอบรมปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนโดยทั่วไปโดยสวดแทรกกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๓	๑.๑๑๕	ปานกลาง
๒๔. บรรยายธรรมในสถานศึกษาระดับต่างๆ โดยสวดแทรกกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน	๓.๔๔	๑.๑๕๘	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	๓.๔๙	๑.๐๑๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผลวิเคราะห์บทบาทระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการเผยแพร่ธรรมะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๔๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๑๓ “เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในวันอัมมัสสวนะ (วันพระ ๘ ค่ำ, ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ) โดยมีการสวดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน” ($\bar{x} = ๓.๖๕$) อันดับสอง ๑๕ “เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ และสงกรานต์ เป็นต้นโดยมีการสวดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ”

($\bar{x} = 3.59$) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๑๗ “เผยแผ่ธรรมะด้วยการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงตามสถานีวิทยุต่างๆ โดยสอดแทรกเนื้อหาด้านการพัฒนาชุมชน” ($\bar{x} = 3.58$)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการพัฒนาชุมชน

ด้านการพัฒนาชุมชน	n = 370		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๒๕. ให้การสนับสนุนการก่อสร้างสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน	3.47	1.153	ปานกลาง
๒๖. ให้การสนับสนุนในการสร้างโรงเรียนเพื่อประโยชน์สาธารณะ	3.41	1.155	ปานกลาง
๒๗. ให้การสนับสนุนในการก่อสร้างโรงพยาบาลหรือสถานอนามัยเพื่อประโยชน์สาธารณะ	3.38	1.150	ปานกลาง
๒๘. ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสหกรณ์หรือกลุ่มธนาคารข้าวในชุมชน	3.34	1.150	ปานกลาง
๒๙. ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มกองทุนยาสมุนไพรและการรักษาแผนโบราณในชุมชน	3.30	1.157	ปานกลาง
๓๐. ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสร้างอาชีพ-สร้างรายได้ในชุมชน	3.28	1.157	ปานกลาง
๓๑. ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.)	3.36	1.150	ปานกลาง
๓๒. ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มธนาคารโค-กระบือ	3.29	1.150	ปานกลาง
๓๓. รณรงค์ให้มีการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	3.31	1.156	ปานกลาง
๓๔. รณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน	3.37	1.232	ปานกลาง
๓๕. รณรงค์ให้มีการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณวัตถุที่มีอยู่ในชุมชน	3.35	1.210	ปานกลาง
๓๖. รณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.35	1.212	ปานกลาง
๓๗. รณรงค์หรือเป็นผู้นำชาวบ้านไปทัศนศึกษาดูงานด้านการพัฒนาชุมชนในสถานที่ต่างๆ	3.42	1.152	ปานกลาง
๓๘. รณรงค์ให้ประชาชนทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อให้เกิดความสามัคคี	3.46	1.156	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ด้านการพัฒนาชุมชน	n = ๓๗๐		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
๓๙. รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน	๓.๔๒	๑.๑๗๖	ปานกลาง
๔๐. ระวังเหตุในกรณีเกิดข้อพิพาทขึ้นภายในชุมชน	๓.๓๕	๑.๑๗๙	ปานกลาง
๔๑. สนับสนุนให้มีการใช้วัดเป็นศูนย์กลางเครือข่ายความร่วมมือของคนในหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชน	๓.๓๘	๑.๑๕๑	ปานกลาง
๔๒. ประสานงานกับคณะสงฆ์เพื่อร่วมมือกันพัฒนาชุมชน	๓.๓๗	๑.๑๕๓	ปานกลาง
๔๓. ประสานงานกับทางราชการหรือองค์กร-หน่วยงานอื่นเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน	๓.๔๐	๑.๒๓๓	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	๓.๓๗	๑.๐๓๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผลวิเคราะห์ระดับของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ด้านการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๓.๓๗$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๓๘ “รณรงค์ให้ประชาชนทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อให้เกิดความสามัคคี” ($\bar{x} = ๓.๔๖$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๓๗ “รณรงค์หรือเป็นผู้นำชาวบ้านไปทัศนศึกษาดูงานด้านการพัฒนาชุมชนในสถานที่ต่างๆ” ($\bar{x} = ๓.๔๒$) และข้อที่ ๓๙ รณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน ($\bar{x} = ๓.๔๒$) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๒๖ “ให้การสนับสนุนในการสร้างโรงเรียนเพื่อประโยชน์สาธารณะ” ($\bar{x} = ๓.๔๑$)

๔.๒ ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-Test และ f-Test ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ความมีนัยสำคัญที่ระดับไม่เกิน ๐.๐๕

สมมุติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ

ประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของ พระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี	ชาย (n = ๑๔๑)		หญิง (n = ๒๒๙)		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
๑. ด้านการให้การศึกษา	๓.๔๓	๑.๑๓๑	๓.๔๑	๐.๙๙๗	๐.๑๕๙	๐.๘๗๔
๒. ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	๓.๕๐	๑.๑๐๘	๓.๔๘	๐.๙๕๑	๐.๒๒๓	๐.๘๒๔
๓. ด้านการพัฒนาชุมชน	๓.๓๘	๑.๑๑๖	๓.๓๖	๐.๙๙๑	๐.๑๖๐	๐.๘๗๓
รวมเฉลี่ย	๓.๔๔	๑.๑๐๑	๓.๔๒	๐.๙๕๕	๐.๑๘๕	๐.๘๕๓

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรีต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นของ ประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
ด้านการให้การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๘.๖๐๓	๔	๒.๑๕๑	๑.๙๗๗	๐.๐๙๗
	ภายในกลุ่ม	๓๙๗.๑๑๙	๓๖๕	๑.๐๘๘		
	รวม	๔๐๕.๗๒๒	๓๖๙			

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)

ความคิดเห็นของ ประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๐๑	๔	๑.๖๕๐	๑.๖๒๒	๐.๑๖๘
	ภายในกลุ่ม	๓๗๑.๔๖๙	๓๖๕	๑.๐๑๘		
	รวม	๓๗๘.๐๗๐	๓๖๙			
ด้านการพัฒนาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๘.๑๕๑	๔	๒.๐๓๘	๑.๙๐๖	๐.๑๐๙
	ภายในกลุ่ม	๓๙๐.๑๘๑	๓๖๕	๑.๐๖๙		
	รวม	๓๙๘.๓๓๒	๓๖๙			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๗.๕๐๑	๔	๑.๘๗๕	๑.๘๔๘	๐.๑๑๙
	ภายในกลุ่ม	๓๗๐.๒๖๑	๓๖๕	๑.๐๑๔		
	รวม	๓๗๗.๗๖๑	๓๖๙			

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรีต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นของประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
ด้านการให้การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๕๖๕	๖	๑.๙๒๗	๑.๗๗๕	๐.๑๐๓
	ภายในกลุ่ม	๓๘๔.๑๕๗	๓๖๓	๑.๐๘๖		
	รวม	๔๐๕.๗๒๒	๓๖๙			
ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๘๕๓	๖	๑.๘๐๙	๑.๗๘๘	๐.๑๐๐
	ภายในกลุ่ม	๓๖๗.๒๑๗	๓๖๓	๑.๐๑๒		
	รวม	๓๗๘.๐๗๐	๓๖๙			
ด้านการพัฒนาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๙๘๑	๖	๒.๖๖๓	๒.๕๒๙*	๐.๐๒๑
	ภายในกลุ่ม	๓๘๒.๓๕๒	๓๖๓	๑.๐๕๓		
	รวม	๓๙๘.๓๓๒	๓๖๙			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๓๙๖	๖	๒.๐๖๖	๒.๐๕๓	๐.๐๕๘
	ภายในกลุ่ม	๓๖๕.๓๖๕	๓๖๓	๑.๐๐๗		
	รวม	๓๗๗.๗๖๑	๓๖๙			

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้การศึกษา ด้านการเผยแพร่ธรรมะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้น ด้านการพัฒนาชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') รายละเอียดตามตาราง ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.40$)	มัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.42$)	มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.36$)	ปวส. หรือ อนุปริญญา ($\bar{X} = 3.51$)	ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.41$)	ปริญญาโท ($\bar{X} = 2.29$)	ปริญญาเอก ($\bar{X} = 2.50$)
ประถมศึกษา($\bar{X} = 3.40$)	-	-0.02	0.03	-0.11	-0.02	1.11	0.90
มัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.42$)	-	-	0.05	-0.09	0.00	1.13	0.92
มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.36$)	-	-	-	-0.14	-0.05	1.07	0.86
ปวส. หรือ อนุปริญญา ($\bar{X} = 3.51$)	-	-	-	-	0.09	1.22	1.01
ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.41$)	-	-	-	-	-	1.12	0.91
ปริญญาโท ($\bar{X} = 2.29$)	-	-	-	-	-	-	-0.21
ปริญญาเอก ($\bar{X} = 2.50$)	-	-	-	-	-	-	-

*p < 0.05

จากตารางที่ ๔.๙ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมุติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรีต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็นของประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
ด้านการให้การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๑๘.๖๕๑	๖	๓.๑๐๘	๒.๙๑๕*	๐.๐๐๙
	ภายในกลุ่ม	๓๘๗.๐๗๑	๓๖๓	๑.๐๖๖		
	รวม	๔๐๕.๗๒๒	๓๖๙			
ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๐๙๑	๖	๒.๖๘๒	๒.๖๘๙*	๐.๐๑๔
	ภายในกลุ่ม	๓๖๑.๙๗๙	๓๖๓	๐.๙๙๗		
	รวม	๓๗๘.๐๗๐	๓๖๙			
ด้านการพัฒนาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๑๙.๐๒๖	๖	๓.๑๗๑	๓.๐๓๕*	๐.๐๐๗
	ภายในกลุ่ม	๓๗๙.๓๐๖	๓๖๓	๑.๐๔๕		
	รวม	๓๙๘.๓๓๒	๓๖๙			
ความคิดเห็นของประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๕๗๙	๖	๒.๙๓๐	๒.๙๕๓*	๐.๐๐๘
	ภายในกลุ่ม	๓๖๐.๑๘๒	๓๖๓	๐.๙๙๒		
	รวม	๓๗๗.๗๖๑	๓๖๙			

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้การศึกษา ด้านการ

เผยแพร่ธรรมะ ด้านการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการให้การศึกษา และด้านการเผยแพร่ธรรมะ ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe') รายละเอียดตามตาราง ๔.๑๑-๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๑ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมเป็นรายคู่

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงานเอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ
	$\bar{X} =$ ๓๑.๒๘	$\bar{X} =$ ๓๑.๕๙	$\bar{X} =$ ๓๑.๔๙	$\bar{X} =$ ๓๑.๔๒	$\bar{X} =$ ๓๑.๖๗	$\bar{X} =$ ๒๙.๙๒	$\bar{X} =$ ๓๑.๔๐
ข้าราชการ ($\bar{X} = ๓๑.๒๘$)	-	-๐.๓๐	-๐.๒๐	-๐.๑๓	-๐.๓๙	๐.๓๗	-๐.๑๒
พนักงานเอกชน ($\bar{X} = ๓๑.๕๙$)	-	-	๐.๑๐	๐.๑๗	-๐.๐๘	๐.๖๗	๐.๑๙
รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = ๓๑.๔๙$)	-	-	-	๐.๐๗	-๐.๑๘	๐.๕๗	๐.๐๙
ค้าขาย ($\bar{X} = ๓๑.๔๒$)	-	-	-	-	-๐.๒๖	๐.๕๐	๐.๐๒
เกษตรกร ($\bar{X} = ๓๑.๖๗$)	-	-	-	-	-	๐.๗๕*	๐.๒๗
ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = ๒๙.๙๒$)	-	-	-	-	-	-	-๐.๔๘
อื่นๆ ($\bar{X} = ๓๑.๔๐$)	-	-	-	-	-	-	-

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กับอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ ๔.๑๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการให้การศึกษา เป็นรายคู่

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงานเอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ
	$(\bar{X} = 3.34)$	$(\bar{X} = 3.60)$	$(\bar{X} = 3.40)$	$(\bar{X} = 3.38)$	$(\bar{X} = 3.65)$	$(\bar{X} = 2.86)$	$(\bar{X} = 3.40)$
ข้าราชการ $(\bar{X} = 3.34)$	-	-0.27	-0.06	-0.05	-0.31	0.48	-0.06
พนักงานเอกชน $(\bar{X} = 3.60)$	-	-	0.21	0.22	-0.05	0.74	0.21
รัฐวิสาหกิจ $(\bar{X} = 3.40)$	-	-	-	0.01	-0.25	0.54	0.00
ค้าขาย $(\bar{X} = 3.38)$	-	-	-	-	-0.27	0.52	-0.01
เกษตรกร $(\bar{X} = 3.65)$	-	-	-	-	-	0.79*	0.25
ธุรกิจส่วนตัว $(\bar{X} = 2.86)$	-	-	-	-	-	-	-0.54
อื่นๆ $(\bar{X} = 3.40)$	-	-	-	-	-	-	-

*p < 0.05

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการให้การศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กับอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ ๔.๑๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของ
พระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการเผยแพร่
ธรรมะ เป็นรายคู่

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงาน เอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	เกษตรกร	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่นๆ
	$(\bar{X} = 3.31)$	$(\bar{X} = 3.65)$	$(\bar{X} = 3.59)$	$(\bar{X} = 3.47)$	$(\bar{X} = 3.73)$	$(\bar{X} = 3.05)$	$(\bar{X} = 3.46)$
ข้าราชการ $(\bar{X} = 3.31)$	-	-0.34	-0.28	-0.16	-0.42	0.26	-0.15
พนักงานเอกชน $(\bar{X} = 3.65)$	-	-	0.07	0.18	-0.07	0.61	0.19
รัฐวิสาหกิจ $(\bar{X} = 3.59)$	-	-	-	0.12	-0.14	0.54	0.13
ค้าขาย $(\bar{X} = 3.47)$	-	-	-	-	-0.26	0.42	0.01
เกษตรกร $(\bar{X} = 3.73)$	-	-	-	-	-	0.68	0.27
ธุรกิจส่วนตัว $(\bar{X} = 3.05)$	-	-	-	-	-	-	-0.41
อื่นๆ $(\bar{X} = 3.46)$	-	-	-	-	-	-	-

*p < 0.05

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลวิเคราะห์ของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของ
พระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการเผยแพร่ธรรมะ เป็นรายคู่
เป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ ๔.๑๔ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงานเอกชน	รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ
	$(\bar{X} = 3.21)$	$(\bar{X} = 3.51)$	$(\bar{X} = 3.47)$	$(\bar{X} = 3.39)$	$(\bar{X} = 3.63)$	$(\bar{X} = 2.84)$	$(\bar{X} = 3.34)$
ข้าราชการ $(\bar{X} = 3.21)$	-	-0.30	-0.26	-0.18	-0.42	0.36	-0.13
พนักงานเอกชน $(\bar{X} = 3.51)$	-	-	0.03	0.12	-0.13	0.66	0.16
รัฐวิสาหกิจ $(\bar{X} = 3.47)$	-	-	-	0.08	-0.16	0.63	0.13
ค้าขาย $(\bar{X} = 3.39)$	-	-	-	-	-0.24	0.55	0.05
เกษตรกร $(\bar{X} = 3.63)$	-	-	-	-	-	0.79*	0.29
ธุรกิจส่วนตัว $(\bar{X} = 2.84)$	-	-	-	-	-	-	-0.50
อื่นๆ $(\bar{X} = 3.34)$	-	-	-	-	-	-	-

*p < 0.05

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กับอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว

สมมุติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรีต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความคิดเห็นของประชาชน	แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	p
ด้านการให้การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๘๑	๔	๐.๖๔๕	๐.๕๘๔	๐.๖๗๔
	ภายในกลุ่ม	๔๐๓.๑๔๑	๓๖๕	๑.๑๐๔		
	รวม	๔๐๕.๗๒๒	๓๖๙			
ด้านการเผยแพร่ธรรมะ	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๙๙	๔	๐.๘๒๕	๐.๘๐๓	๐.๕๒๔
	ภายในกลุ่ม	๓๗๔.๗๗๑	๓๖๕	๑.๐๒๗		
	รวม	๓๗๘.๐๗๐	๓๖๙			
ด้านการพัฒนาชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๐๓	๔	๑.๐๕๑	๐.๙๗๓	๐.๔๒๒
	ภายในกลุ่ม	๓๙๔.๑๒๙	๓๖๕	๑.๐๘๐		
	รวม	๓๙๘.๓๓๒	๓๖๙			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๗๘	๔	๐.๗๗๐	๐.๗๕๐	๐.๕๕๙
	ภายในกลุ่ม	๓๗๔.๖๘๓	๓๖๕	๑.๐๒๗		
	รวม	๓๗๗.๗๖๑	๓๖๙			

*p < ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ดังนี้

๔.๓.๑ ปัญหา อุปสรรคของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

๑. ด้านการให้การศึกษา วัดจัดการให้ พระภิกษุสามเณรมีเฉพา นักค่านักธรรม ในช่วงเข้าพรรษา ส่วนด้านบาลี ด้านทางโลกไม่มีการจัดการศึกษาในวัดเท่าที่ควรทำให้พระที่เข้ามาบวชในระยะเวลานั้นๆ ได้เรียนรู้ธรรมะอย่างเดียวเพียงแค่หลักสูตรสั้นๆ ส่วนการให้การศึกษาแก่คฤหัสถ์มีการสอดแทรกธรรมในรูปแบบของธรรมะศึกษา และอบรมธรรมะในโรงเรียน ส่วนมากคฤหัสถ์ที่พระในชุมชนไปเผยแผ่จะเป็นกลุ่มเด็กนักเรียน ส่วนกลุ่มอื่นไม่มีโอกาสที่พระสั่งสอนสอดแทรกธรรม นอกเหนือจากการฟังเทศน์ในโอกาสต่างๆ ส่วนเรื่องวัดที่เป็นศูนย์กลางการศึกษา ไม่อยากให้กระจุกตัวเฉพาะวัดใหญ่ๆ อยากเห็นวัดเล็กๆ ในชนบทได้จัดการศึกษาบ้าง ส่วนเรื่องการอบรมยาเสพติดวัดเป็นจุดป้องกันอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่เข้าวัดฟังธรรม และเข้าร่วมกิจกรรมดีๆ ของวัด ทำให้ไม่เกิดเวลาว่างไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนวัดเป็นศูนย์รวมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้เป็นอย่างดี เช่น กิจกรรม บวชต้นไม้ของวัดต่างๆ กิจกรรมปลูกป่า ส่วนด้านสุขภาพอนามัยพระในอำเภอไม่มีความรู้ นอกจากให้สถานที่ในการอบรม ส่วนมากวัดเก็บค่าใช้สถานที่แพ่ง และไม่ติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลประจำตำบลอย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านการเผยแผ่ธรรมะ วัดมีการแสดงธรรมให้ประชาชนในวันพระ หรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือเทศกาลต่างๆ งานบุญ เทศน์งานมงคล และงานอวมงคลต่างๆ บุคลากรหรือ พระภิกษุผู้แสดงธรรมแสดงดีแต่ ส่วนมากในแต่ละวัดมีจำกัด เพียงเจ้าอาวาส เพียงองค์เดียว ส่วนพระลูกวัดไม่มีโอกาสแสดงธรรม อยากให้เปิดโอกาสและส่งเสริมบุคลากรด้านนี้ เช่น ที่หลากหลายขึ้น และอยากให้เผยแผ่ธรรมะเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ โดยผ่านสื่อที่วัดมีอยู่อย่างคุ้มค่า อันได้แก่ วิทูรชุมชน หรือสื่อต่างๆ ทางโลกออนไลน์ หรือตามสื่อต่างๆ ที่วัดมีกำลังเพียงพอ ส่วนกิจกรรมดีๆ อยากให้จัดอย่างต่อเนื่องเพราะคิดว่าได้ประโยชน์แก่คนในชุมชนเป็นอย่างดี คือ โครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการปฏิบัติธรรม โครงการอบรมธรรมะ เพราะอยากเห็นลูกหลานในชุมชน ปลอดภัยจากยาเสพติด และให้รู้ธรรมะในชีวิตประจำวัน เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกสมัยใหม่มีแต่สิ่งที่ไม่ดี อยากให้พระเข้ามาบวชบวชอย่างมาก อยากให้เน้นการเผยแผ่หลักธรรมคำสั่งสอนมากกว่าการสร้างศาสนวัตถุ เช่น การเรียราย การทอดผ้าป่า การรับบริจาคเนื่องในเทศกาลต่างๆ

๓. ด้านการพัฒนาชุมชน วัดมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาหมู่บ้านในทุกๆ ด้านอย่างโดดเด่นอยู่แล้ว ดังเห็นได้จาก การอบรมสั่งสอนให้คนในสังคมเป็นคนดี ช่วยสาธารณูปโภค อุบะโค ด้านโครงการต่างๆ ด้านกิจกรรมต่างๆ แต่บางกิจกรรมบางโครงการไม่ได้รับความร่วมมือกับส่วนงานหรือส่วนราชการต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม กันระหว่าง บ้าน โรงเรียน ชุมชนตามนโยบายของภาครัฐ และภาคเอกชน น้อยเกินไป

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในอำเภอ ประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

๑. ด้านการให้การศึกษา อยากให้วัดจัดการให้ พระภิกษุสามเณรครบทุกด้าน หรือไม่ก็ส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนคฤหัสถ์อยากให้พระที่อยู่ในชุมชนของตนไปเผยแผ่จะเป็นกลุ่มเด็กนักเรียน ในรูปแบบต่างๆ เช่น เข้าไปสอนหนังสือในโรงเรียน จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านการเผยแผ่ธรรมะ อยากให้มีการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่าง คือ แสดงธรรมในวันพระ หรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือเทศกาลต่างๆ และอยากให้เผยแผ่ธรรมะเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ โดยผ่านสื่อที่วัดมีอยู่อย่างคุ้มค่า อันได้แก่ วิทยุชุมชน หรือสื่อต่างๆ ทางโลกออนไลน์ หรือตามสื่อต่างๆ ที่วัดมีกำลังเพียงพอ ส่วนกิจกรรมดีๆ อยากให้จัดอย่างต่อเนื่องเพราะคิดว่าได้ประโยชน์แก่คนในชุมชนเป็นอย่างดี คือ โครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการปฏิบัติธรรม โครงการอบรมธรรมะ เพราะอยากเห็นลูกหลานในชุมชน ปลอดภัยจากยาเสพติด ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรหรือ พระภิกษุสามเณรให้เป็นทีมงานที่ดีมีคุณภาพ

๓. ด้านการพัฒนาชุมชน อยากให้วัดเข้ามามีส่วนร่วม กันระหว่าง บ้าน โรงเรียน ชุมชนตามนโยบายของภาครัฐ และภาคเอกชน ตามกำลังที่วัดไม่เดือดร้อน หรือเป็นศูนย์กลางกิจกรรมดีๆ โครงการต่างๆ ที่วัดดำเนินการอยู่แล้ว

๔.๔ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ด้านการให้การศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ให้การศึกษาแก่ภิกษุสามเณรภายในวัดโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ให้การศึกษาแก่คฤหัสถ์ที่อาศัยอยู่ในวัดโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ให้การศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาสถานศึกษาต่างๆ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่วไป โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการฝึกงานและอาชีพแก่คนว่างงาน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการพัฒนาชุมชนในวัด จัดตั้งห้องหรือที่อ่านหนังสือภายในวัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน และจัดตั้งห้องสมุดหรือที่อ่านหนังสือภายในวัดเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน สนับสนุนการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองตามหลักพุทธศาสนา

๒. ด้านการเผยแผ่ธรรมะ อยู่ในระดับปานกลาง เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในวันอัมมัสสวนะ (วันพระ) โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เผยแผ่ธรรมะด้วยการแสดงธรรมโปรดประชาชนในเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ และสงกรานต์ เป็นต้นโดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เผยแผ่ธรรมะด้วยการเทศนาในงานบุญต่างๆ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เผยแผ่ธรรมะด้วยการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงตามสถานีวิทยุต่างๆ โดยสอดแทรกเนื้อหาด้านการพัฒนาชุมชน เผยแผ่ธรรมะและข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนทั้งทางหอกระจายข่าวโดยมีการ

สอดคล้องเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จัดให้มีการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนโดยสอดคล้องกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน

๓. ด้านการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ให้การสนับสนุนการก่อสร้างสาธารณูปโภคในหมู่บ้าน ให้การสนับสนุนในการสร้างโรงเรียนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสหกรณ์ หรือกลุ่มธนาคารข้าวในชุมชน ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มกองทุนยาสมุนไพรและการรักษาแผนโบราณในชุมชน ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.) ให้การสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มธนาคารโค กระบือ ธรณรังค์ให้มีการรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ธรณรังค์ให้มีการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ธรณรังค์หรือเป็นผู้นำชาวบ้านไปทัศนศึกษาดูงานด้านการพัฒนาชุมชนในสถานที่ต่างๆ ธรณรังค์ให้ประชาชนทำงานเป็นหมู่คณะเพื่อให้เกิดความสามัคคี ธรณรังค์ให้ประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน สนับสนุนให้มีการใช้วัดเป็นศูนย์กลางเครือข่ายความร่วมมือของคนในหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชน ประสานงานกับกระสงฆ์เพื่อร่วมกับพัฒนาชุมชน ประสานงานกับทางราชการหรือองค์กรหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมกันพัฒนา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้



แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย